

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Сумська філія
Кафедра гуманітарних дисциплін

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

з навчальної дисципліни «ДОМЕДИЧНА ПІДГОТОВКА»
обов'язкових компонент

освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність (правоохоронна діяльність)

Суми 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 року № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
ХНУВС
Протокол від 29.08.2023 року № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії
ХНУВС Протокол від 29.08.2023 року № 2

Розробник:

Доцент кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії Харківського
національного університету внутрішніх справ, кандидат педагогічних наук,
доцент **Тетяна БІЛОУС**

Рецензенти:

Завідувач кафедри внутрішньої медицини з центром респіраторної медицини
Сумського державного університету, доктор медичних наук, професор
Людмила ПРИСТУПА

Професор кафедри криміналістики, судової експертології та домедичної
підготовки факультету №1 Харківського національного університету
внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор **Руслан СТЕПАНЮК**

1. Структура навчальної дисципліни.
1.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	З них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № II							
Тема №1: Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги.	10	2	2			6	Залік
Тема №2: Анатомо-фізіологічні особливості організму людини. Основи фармакології.	10	2	2			6	
Тема №3: Тактика надання домедичної допомоги постраждалим у бою з використанням алгоритму MARCH.	10	2	2			6	
Тема №4: Домедична допомога при термінальних станах з основами реанімації.	10	2	2			6	
Тема №5: Домедична допомога при кровотечах	10	2	2			6	
Тема №6: Домедична допомога при травмах.	10	2	2			6	
Тема №7: Домедична допомога при ушкодженні екзогенними чинниками навколишнього середовища.	10	2	2			6	
Тема №8:Домедична допомога при шоківих станах.	10	2	2			6	
Тема №9: Домедична допомога при інших невідкладних станах.	10	2	2			6	
Всього за семестр:	90	18	18			54	

**1.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)**

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	З них:					
		лекції	Семінарські і заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр №V							
Тема№1: Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги.	10	2				8	
Тема№2: Анатомо-фізіологічні особливості організму людини. Основи фармакології.	10		2			8	
Тема№3: Тактика надання домедичної допомоги постраждалим у бою з використанням алгоритму MARCH.	10	2				8	
Тема№4: Домедична допомога при термінальних станах з основами реанімації.	11		2			9	
Тема№5: Домедична допомога при кровотечах	11	2				9	
Тема№6: Домедична допомога при травмах.	11		2			9	
Тема№7: Домедична допомога при ушкодженні екзогенними чинниками навколишнього середовища.	8					8	
Тема№8:Домедична допомога при шоківих станах.	11		2			9	
Тема№9: Домедична допомога при інших невідкладних станах.	8					8	
Всього за семестр:	90	6	8			76	Залік

2. Методичні вказівки до семінарських занять

Тема №1

Семінарське заняття №1. *Нормативно-правові основи надання домедичної допомоги*

Навчальна мета заняття: ознайомити студентів з основними нормативно-правовими актами надання домедичної допомоги, основними поняттями в охороні здоров'я. Вивчити види надання медичної допомоги, поняття медицини катастроф, основні завдання медицини катастроф, поняття медичного сортування.

Час проведення 2 години.

Навчальні питання:

1. Нормативно-правова база щодо захисту здоров'я та життя людини.
2. Основні поняття в охороні здоров'я.
3. Нормативно-правові основи надання екстреної медичної допомоги.
4. Служба медицини катастроф.
5. Медичне сортування.

Методичні вказівки

Початок заняття необхідно розпочати з постановки проблемних питань по темі. Також звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів на занятті.

При розкритті першого питання студенті повинні вказати основні нормативно-правові документи щодо захисту здоров'я та життя людини.

При розкритті другого питання повинні знати основні поняття в охороні здоров'я, види надання допомоги громадянам України.

Відповідаючи на третє питання студенти повинні знати основні нормативно-правові акти екстреної медичної допомоги, і що собою представляє екстрена медична допомога, основні поняття в роботі ЕМД.

В четвертому питанні висвітлюємо основні завдання служби медицини катастроф, що собою представляє медицина катастроф, та якими силами представлена ця служба.

І в п'ятому питанні студенти повинні знати актуальність методу медичного сортування, види сортування, завдання видів медичних сортувань.

Порядок проведення заключної частини заняття рекомендується через аналіз та узагальнення та закріплення вивченого матеріалу, пояснення домашнього завдання, розкриття питань на самостійну роботу.

Теми рефератів

1. Класифікація катастроф. Причини, які викликають катастрофи та тактика рятувальника при наданні допомоги.
2. Вікові періоди людини.

Література:

1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 26.01.1993. № 4, стаття 19 Редакція від 27.06.2020 р. відповідно до Закон України від 19.06.2020 р. №737-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР (станом на 15 березня 2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 № 5081-VI // Відомості Верховної Ради України від 26.07.2013. № 30, стор. 1599, стаття 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
4. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 2015 р., № 40-41, с. 1970, стаття 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
5. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти» від 29 березня 2017 № 346: URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ27273.html
6. Домедична підготовка : навч. посіб. / [кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 176 с. ISBN 978-966-610-247-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10716>
7. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус; МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми: видав.-вироб. підприємство «Мрія», 2020. 148 с. ISBN 978-966-473-273-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10680>

Додаткова

1. Білоус Т.Л. Підвищення професійної діяльності у надзвичайних ситуаціях працівників органів внутрішніх справ України. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: Матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2019 р., м. Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 184–186. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6618/Pravova%20nauka%20i%20derzhavotvorennia%20v%20Ukraini%20v%20konteksti%20pravovoi%20intehratsii_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. URL: <http://leg.co.ua/.../instrukciya-schodo-nadannya-dolikarnyanoyi-dopomogi-poterpilim.html>
2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Тема №2

Семінарське заняття № 2. *Анатомо-фізіологічні особливості організму людини. Основи фармакології.*

Навчальна мета заняття: ознайомити студентів з основами анатомії та фізіології організму людини, основними поняттями у фармакології. Вивчити склад аптечки індивідуальної, табельні засоби надання першої медичної допомоги.

Час проведення – 2 години

Навчальні питання:

1. Актуальність знань анатомії та фізіології людини в наданні домедичної допомоги.
2. Анатомо-фізіологічні особливості систем людського організму.
3. Основні поняття у фармакології.
4. Склад індивідуальної аптечки та табельні засоби надання першої медичної допомоги.

Методичні вказівки

Початок заняття необхідно розпочати з постановки проблемних питань по темі. Також звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів на занятті.

При розкритті першого питання студенти повинні розуміти актуальність знань анатомії та фізіології людини в наданні домедичної допомоги.

При висвітленні другого питання розповісти анатомо-фізіологічні особливості усіх систем організму людини, а саме нервової системи, серцево-судинної, дихальної, сечостатевої, ендокринної, травної, органи чуттів, опорно-рухового апарату.

Відповідаючи на третє та четверте питання студенти повинні знати основні поняття у фармакології, лікарські форми, способи введення ліків в організм хворого, зберігання лікарських засобів, склад аптечки, табельні засоби надання медичної допомоги.

Порядок проведення заключної частини заняття рекомендується через аналіз та узагальнення та закріплення вивченого матеріалу, пояснення домашнього завдання, розкриття питань на самостійну роботу.

Теми рефератів

1. Головний мозок – нерозгадана таємниця.
2. Структура та функція дерми
3. Види аптечок. Склад аптечки. Основні способи застосування.
4. Основні групи психотропних речовин, особливості їх зберігання та застосування.
5. Види знеболюючих засобів, застосування в лікувальній практиці.
6. Зміст та завдання сучасної токсикології.

Література:

1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 26.01.1993. № 4, стаття 19 Редакція від 27.06.2020 р. відповідно до Закон України від 19.06.2020 р. №737-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
2. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 № 5081-VI // Відомості Верховної Ради України від 26.07.2013. № 30, стор. 1599, стаття 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
3. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 2015 р., № 40-41, с. 1970, стаття 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про удосконалення підготовки з надання домедичної допомоги осіб, які не мають медичної освіти» від 29 березня 2017 № 346: URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ27273.html
5. Наказ МОЗ України від 07.07.1998 № 187 «Про затвердження переліків лікарських засобів у медичних аптечках транспортних засобів» // Офіційний вісник України від 06.08.1998. № 29, стор. 153, стаття 1110, код акту 5727/1998. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0465-98#Text>
6. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#n41>
7. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження переліків лікарських засобів та виробів медичного призначення, які повинні бути в складі аптечок медичних загальновійськових індивідуальних, аптечки автомобільної загальновійськової, наплічника медичного загальновійськового санітара та наплічника медичного загальновійськового санітарного інструктора» від 28.07.2016 р № 784. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0113-17#Text>
8. Наказ «Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов'язків» від 05.11.2013 №955. м. Київ. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України/20 листопада 2013 р. за № 1978/24510. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1978-13#Text>
9. Домедична підготовка : навч. посіб. / [кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 176 с. ISBN 978-966-610-247-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10716>
10. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус; МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми: видав.-вироб. підприємство «Мрія», 2020. 148 с. ISBN 978-966-473-273-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10680>

Додаткова

1. Білоус Т. Л. Вегето-судинна дистонія – проблема студентської молоді. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2021 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2021. с. 129–131. URL: https://sumy.univd.edu.ua/files/conference/conference_teacher_2021.pdf
2. Білоус Т.Л. Підвищення професійної діяльності у надзвичайних ситуаціях працівників органів внутрішніх справ України. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: Матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2019 р., м. Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 184–186. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6618/Pravova%20nauka%20i%20derzhavotvorennia%20v%20Ukraini%20v%20konteksti%20pravovoi%20intehratsii_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Інформаційні ресурси в Інтернеті

3. URL: <http://leg.co.ua/.../instrukciya-schodo-nadannya-dolikarnyanoyi-dopomogi-poterpilim.html>
4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Тема №3

Семінарське заняття № 3. Тактика надання домедичної допомоги постраждалим у бою з використанням алгоритму MARCH.

Навчальна мета заняття: ознайомити студентів з правилами поведінки на місці події під час надання домедичної допомоги, технікою проведення огляду постраждалого. Вивчити основні правила транспортування постраждалих та особливості надання допомоги постраждалим із психогенним реакціями та як правильно надавати психологічну підтримку.

Час проведення – 2 години

Навчальні питання:

1. Правила поведінки на місці події під час надання ДД.
2. Перелік алгоритму MARCH при наданні допомоги в екстримальних ситуаціях, в бою.
3. Евакуація постраждалого.
4. Транспортування постраждалого.

Методичні вказівки

Початок заняття необхідно розпочати з постановки проблемних питань по темі. Також звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів на занятті.

При розкритті першого питання студенти повинні розуміти як правильно поводити себе на місці події, основні безпечні чинники, правильний доступ до постраждалого.

При розкритті другого питання студенти повинні знати перелік алгоритму MARCH при наданні допомоги в екстримальних ситуаціях та в бою.

Відповідаючи на третє питання студенти повинні перерахувати основні вимоги до евакуації, принципи, правила евакуації.

Розкриваючи четверте питання звернути увагу на основні методи транспортування постраждалого, та положення травмованого при транспортуванні до медичного закладу.

Порядок проведення заключної частини заняття рекомендується через аналіз та узагальнення та закріплення вивченого матеріалу, пояснення домашнього завдання, розкриття питань на самостійну роботу.

Теми рефератів

1. Правила та методи транспортної іммобілізації.

Література:

1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 26.01.1993. № 4, стаття 19 Редакція від 27.06.2020 р. відповідно до Закон України від 19.06.2020 р. №737-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
2. Наказ МОЗ України від 07.07.1998 № 187 «Про затвердження переліків лікарських засобів у медичних аптечках транспортних засобів» // Офіційний вісник України від 06.08.1998. № 29, стор. 153, стаття 1110, код акту 5727/1998. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0465-98#Text>
3. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#n41>
4. Наказ МОЗ України «Порядок надання психологічної підтримки постраждалим при надзвичайній ситуації» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0766-14#Text>
5. Наказ «Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов'язків» від 05.11.2013 №955. м. Київ. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України/20 листопада 2013 р. за № 1978/24510. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1978-13#Text>
6. Домедична підготовка : навч. посіб. / [кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ.

- Харків : ХНУВС, 2021. 176 с. ISBN 978-966-610-247-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10716>
7. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус; МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми: видав.-вироб. підприємство «Мрія», 2020. 148 с. ISBN 978-966-473-273-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10680>

Додаткова

1. Білоус Т.Л. Підвищення професійної діяльності у надзвичайних ситуаціях працівників органів внутрішніх справ України. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: Матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2019 р., м. Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 184–186.
URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6618/Pravova%20nauka%20i%20derzhavotvorennia%20v%20Ukraini%20v%20konteksti%20pravovoi%20intehratsii_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. URL: <http://leg.co.ua/.../instrukciya-schodo-nadannya-dolikarnyanoyi-dopomogi-poterpilim.html>
2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Тема №4

Семінарське заняття № 4. Домедична допомога при термінальних станах з основами реанімації.

Навчальна мета заняття: ознайомити студентів з поняттям термінальний стан, клінічна смерть, біологічна смерть. Вивчити алгоритм надання ДД постраждалим з припиненням серцевої діяльності з основами серцево-легеневої реанімації та застосуванням автоматичного зовнішнього дефібрилятора.

Час проведення 2 години

Навчальні питання:

1. Первинний огляд постраждалого.
2. Загальні уявлення про смерть
3. Алгоритм проведення реанімаційних заходів.

Методичні вказівки

Початок заняття необхідно розпочати з постановки проблемних питань по темі. Також звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів на занятті.

При розкритті першого питання студенти повинні вміти та застосовувати на практиці проводити первинний огляд постраждалого, визначати основні життєві показники.

При висвітленні другого питання необхідно розповісти про термінальний стан, види термінальних станів, орієнтуючі та достовірні ознаки смерті.

Відповідаючи на третє питання кожен студент повинен знати та вміти проводити серцево-легеневу реанімацію, та СЛР з застосуванням автоматичного зовнішнього дефібрилятора, надавати допомогу при порушенні прохідності дихальних шляхів.

Порядок проведення заключної частини заняття рекомендується через аналіз та узагальнення та закріплення вивченого матеріалу, пояснення домашнього завдання, розкриття питань на самостійну роботу.

Теми рефератів:

1. Загальні уявлення про смерть. Термінальні стани.
2. Поняття про смерть. Основи танатології.

Література

1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 26.01.1993. № 4, стаття 19 Редакція від 27.06.2020 р. відповідно до Закон України від 19.06.2020 р. №737-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
2. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 № 5081-VI // Відомості Верховної Ради України від 26.07.2013. № 30, стор. 1599, стаття 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
3. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 2015 р., № 40-41, с. 1970, стаття 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
4. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим без свідомості» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-14#n2>
5. Наказ МОЗ України «Порядок надання психологічної підтримки постраждалим при надзвичайній ситуації» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0766-14#Text>
6. Наказ МОЗ України «Порядок проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0752-14#Text>
7. Наказ МОЗ України «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах». Порядок від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#Text>
8. Наказ «Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов'язків» від

05.11.2013 №955. м. Київ. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України/20 листопада 2013 р. за № 1978/24510. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1978-13#Text>

9. Домедична підготовка : навч. посіб. / [кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 176 с. ISBN 978-966-610-247-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10716>
10. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус; МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми: видав.-вироб. підприємство «Мрія», 2020. 148 с. ISBN 978-966-473-273-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10680>

Додаткова

1. Білоус Т. Л. Вегето-судинна дистонія – проблема студентської молоді. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2021 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2021. с. 129–131. URL: https://sumy.univd.edu.ua/files/conference/conference_teacher_2021.pdf
2. Білоус Т.Л. Підвищення професійної діяльності у надзвичайних ситуаціях працівників органів внутрішніх справ України. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: Матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2019 р., м. Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 184–186. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6618/Pravova%20nauka%20i%20derzhavotvorennia%20v%20Ukraini%20v%20konteksti%20pravovoi%20intehratsii_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. URL: <http://leg.co.ua/.../instrukciya-schodo-nadannya-dolikarnyanoyi-dopomogi-poterpilim.html>
2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Тема №5

Семінарське заняття № 5. Домедична допомога при кровотечах.

Навчальна мета заняття: ознайомити студентів з поняттям кровотеча, основними видами кровотеч, сучасними перев'язувальними матеріалами. Вивчити основні способи тимчасової зупинки кровотеч, накладання пов'язок.

Час проведення 2 години

Навчальні питання:

1. Кровотеча, визначення, класифікація.
2. Способи та технічне виконання тимчасової зупинки зовнішніх кровотеч.

3. Алгоритм надання допомоги при підозрі на кровотечу в грудну та черевну порожнину.
4. Десмургія. Характеристика перев'язувальних матеріалів.
5. Основні правила накладання пов'язок.
6. Правила асептики та антисептики.

Методичні вказівки

Початок заняття необхідно розпочати з постановки проблемних питань по темі. Також звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів на занятті.

При розкритті першого питання студенти повинні знати що представляє собою кровотеча, її види.

У другому та третьому питанні головне знати алгоритм надання допомоги при кровотечах зовнішніх, носових, при підозрі кровотечі в грудну та черевну порожнину.

При розкритті четвертого питання студенти повинні розповісти вили перев'язувальних матеріалів, їх характеристика, знати поняття десмургії.

З п'ятого та шостого питання вміти правильно накладати пов'язки, знати основні правила асептики та антисептики.

Порядок проведення заключної частини заняття рекомендується через аналіз та узагальнення та закріплення вивченого матеріалу, пояснення домашнього завдання, розкриття питань на самостійну роботу.

Теми рефератів

1. Асептика та антисептика.
2. Класифікація кровотеч.
3. Поняття про десмургію.

Література

1. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 № 5081-VI // Відомості Верховної Ради України від 26.07.2013. № 30, стор. 1599, стаття 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
2. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 2015 р., № 40-41, с. 1970, стаття 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#n41>
4. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при серцевому нападі» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-14#Text>
5. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на інсульт» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від

- 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0756-14#Text>
6. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0762-14#n2>
  7. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних шляхів – обтурації стороннім тілом» від 16.06.2014. 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0763-14#n2>
  8. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим без свідомості» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-14#n2>
  9. Наказ МОЗ України «Порядок проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0752-14#Text>
  10. Наказ МОЗ України «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах». Порядок від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#Text>
  11. Домедична підготовка : навч. посіб. / [кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 176 с. ISBN 978-966-610-247-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10716>
  12. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус; МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми: видав.-вироб. підприємство «Мрія», 2020. 148 с. ISBN 978-966-473-273-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10680>

Додаткова

1. Білоус Т. Л. Вегето-судинна дистонія – проблема студентської молоді. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2021 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2021. с. 129–131. URL: https://sumy.univd.edu.ua/files/conference/conference_teacher_2021.pdf
2. Білоус Т.Л. Підвищення професійної діяльності у надзвичайних ситуаціях працівників органів внутрішніх справ України. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: Матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2019 р., м.

Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 184–186.

URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6618/Pravova%20nauka%20i%20derzhavotvorennia%20v%20Ukraini%20v%20konteksti%20pravovoi%20intehratsii_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. URL: <http://leg.co.ua/.../instrukciya-schodo-nadannya-dolikarnyanoyi-dopomogi-poterpilim.html>
2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Тема №6

Семінарське заняття № 6. Домедична допомога при травмах.

Навчальна мета: ознайомити студентів з різними видами травм, ушкодженнями різної локалізації; навчити принципам іммобілізації; діагностувати травми живота, черепно-мозкову травму, травми хребта; вивчити алгоритми надання допомоги в разі пневмотораксу, падіння з висоти, дорожньо-транспортної пригоди, травматичній ампутації кінцівки. Навчити правилам деблокування постраждалого з автомобіля та зняття мотоциклетного шолома.

Час проведення 2 години

Навчальні питання:

1. Види травм, механізм, класифікація.
2. Загальні принципи іммобілізації.
3. Надання ДД при переломах, ЧМТ, пневмотораксі, травмах живота, травматичній ампутації кінцівок, при падінні з висоти, при дорожньо-транспортній пригоді, при травмах очей.

Методичні вказівки

Початок заняття необхідно розпочати з постановки проблемних питань по темі. Також звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів на занятті.

При розкритті першого питання студенти повинні знати види травм, механізм, класифікацію травм, розрізняти перелом, вивих та забій тканин.

Відповідаючи на друге питання необхідно розповісти про головні принципи іммобілізації ушкодженої частини тіла.

Розкриваючи третє питання необхідно розповісти алгоритм надання ДД при переломах, ЧМТ, пневмотораксі, травмах живота, травмі грудей, травматичній ампутації кінцівок, при падінні з висоти, при дорожньо-транспортній пригоді, при травмах очей. Знати як правильно транспортувати постраждалих з різними видами травмування.

Порядок проведення заключної частини заняття рекомендується через аналіз та узагальнення та закріплення вивченого матеріалу, пояснення домашнього завдання, розкриття питань на самостійну роботу.

Теми рефератів

1. Профілактика побутового травматизму.
2. Сучасні види травмування, поняття про політравму.
3. Симптоматика розтягнення та розриву зв'язок.

Література

1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 26.01.1993. № 4, стаття 19 Редакція від 27.06.2020 р. відповідно до Закон України від 19.06.2020 р. №737-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР (станом на 15 березня 2016 р.). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 № 5081-VI // Відомості Верховної Ради України від 26.07.2013. № 30, стор. 1599, стаття 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
4. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 2015 р., № 40-41, с. 1970, стаття 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
5. Наказ МОЗ України Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження хребта від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0753-14#Text>
6. Наказ МОЗ України Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму голови (черепно-мозкова травма) від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0754-14#Text>
7. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму грудної клітки» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0757-14#Text>
8. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на перелом кісток кінцівок» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#Text>
9. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при рані кінцівки, в тому числі ускладненій кровотечею» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0759-14#n2>

10. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при травматичній ампутації» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0760-14#n2>
11. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при позиційному стисканні м'яких тканин» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0761-14#n2>
12. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при травмах та пошкодженнях очей» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0771-14#n2>
13. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при падінні з висоти» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0773-14#n2>
14. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при дорожньо-транспортних пригодах» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0774-14#n2>
15. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим без свідомості» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-14#n2>
16. Домедична підготовка : навч. посіб. / [кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 176 с. ISBN 978-966-610-247-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10716>
17. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус; МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми: видав.-вироб. підприємство «Мрія», 2020. 148 с. ISBN 978-966-473-273-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10680>

Додаткова

1. Білоус Т.Л. Підвищення професійної діяльності у надзвичайних ситуаціях працівників органів внутрішніх справ України. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: Матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2019 р., м. Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 184–186. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6618/Pravova%20nauka%20i%20derzhavotvorennia%20v%20Ukraini%20v%20konteksti%20pravovoi%20intehratsii_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

1. URL: <http://leg.co.ua/.../instrukciya-schodo-nadannya-dolikarnyanoyi-dopomogi-poterpilim.html>
2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Тема №7

Семінарське заняття № 7. Домедична допомога при ушкодженнях екзогенними чинниками навколишнього середовища.

Навчальна мета: ознайомити студентів з видами ушкодження екзогенними чинниками та алгоритмами ДД допомоги при таких ушкодженнях.

Час проведення 2 години

Навчальні питання:

1. Поняття опіку, надання ДД при опіках.
2. Обмороження.
3. Ураження електрострумом.
4. Механізм розвитку гіпоксії та асфіксії.
5. Види отруєнь.
6. ДД при укусах отруйних комах і тварин.

Методичні вказівки

Початок заняття необхідно розпочати з постановки проблемних питань по темі. Також звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів на занятті.

При розкритті першого питання студенти повинні знати поняття опіку, як визначається площа опікової поверхні, ознаки клінічні опіку, надання допомоги при опіках.

Відповідаючи на друге та третє питання студенти повинні знати клінічні ознаки обмороження та ураження електрострумом, та як правильно надавати ДД в таких випадках.

Розглядаючи четверте питання, студенти повинні звернути увагу на механізм розвитку таких патологічних станів, як гіпоксія та асфіксія.

Відповідаючи на четверте питання, знати види отруєнь, першу медичну допомогу при харчових отруєннях, отруєннях різними снодійними препаратами, наркотичними, бензином, алкоголем, чадним газом.

І в шостому питанні знати алгоритм надання ДД при укусах отруйних комах і тварин.

Порядок проведення заключної частини заняття рекомендується через аналіз та узагальнення та закріплення вивченого матеріалу, пояснення домашнього завдання, розкриття питань на самостійну роботу.

Теми рефератів

1. Правила надання першої домедичної допомоги при отруєннях грибами та продуктами рослинного і тваринного світу.
2. Правила надання першої домедичної допомоги при укусах комах і тварин.

3. Ознаки отруєння алкоголем, метиленовим спиртом і керосином.
4. Етіологія та патогенез отруєнь. Види отруйних речовин. Шляхи проникнення отруйних речовин до організму людини. Профілактика отруєнь.
5. Патогенез відмороження, ступені відмороження, ускладнення при відмороженні, домедична допомога.

Література

1. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19.11.1992 № 2801-XII // Відомості Верховної Ради України офіційне видання від 26.01.1993. № 4, стаття 19 Редакція від 27.06.2020 р. відповідно до Закон України від 19.06.2020 р. №737-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
2. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 2015 р., № 40-41, с. 1970, стаття 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0765-14#n2>
4. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим з опіками» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0767-14#n2>
5. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при утопленні» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0769-14#n2>
6. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим з переохолодженням/відмороженням» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0768-14#n2>
7. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при перегріванні» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0770-14#n2>
8. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при травмах та пошкодженнях очей» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0771-14#n2>
9. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при укусах тварин та комах» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0772-14#n2>

10. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при ураженні електричним струмом та блискавкою» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0775-14#n2>
11. Домедична підготовка : навч. посіб. / [кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 176 с. ISBN 978-966-610-247-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10716>
12. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус; МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми: видав.-вироб. підприємство «Мрія», 2020. 148 с. ISBN 978-966-473-273-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10680>

Додаткова

1. Білоус Т. Л. Вегето-судинна дистонія – проблема студентської молоді. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2021 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2021. с. 129–131. URL: https://sumy.univd.edu.ua/files/conference/conference_teacher_2021.pdf
2. Білоус Т.Л. Підвищення професійної діяльності у надзвичайних ситуаціях працівників органів внутрішніх справ України. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: Матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2019 р., м. Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 184–186. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6618/Pravova%20nauka%20i%20derzhavotvorennia%20v%20Ukraini%20v%20konteksti%20pravovoi%20intehratsii_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. URL: <http://leg.co.ua/.../instrukciya-schodo-nadannya-dolikarnyanoyi-dopomogi-poterpilim.html>
2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Тема №8

Семінарське заняття № 8. Домедична допомога при шоккових станах.

Навчальна мета заняття: ознайомити студентів з поняттям шоку, його механізмом виникнення та надання ДД при шоккових станах.

Час проведення 2 години

Навчальні питання:

1. Поняття шоку, види, ознаки шоку;

2. ДД при шоккових станах.

Методичні вказівки

Початок заняття необхідно розпочати з постановки проблемних питань по темі. Також звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів на занятті.

При розкритті першого питання студенти повинні розповісти про види шоку, клінічні ознаки шоку.

Відповідаючи на друге питання, повинні знати правила надання ДД при шоккових станах.

Порядок проведення заключної частини заняття рекомендується через аналіз та узагальнення та закріплення вивченого матеріалу, пояснення домашнього завдання, розкриття питань на самостійну роботу.

Теми рефератів:

1. Патогенез та ознаки шоку.

Література

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 2015 р., № 40-41, с. 1970, стаття 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
2. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#n41>
3. Наказ МОЗ України Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при серцевому нападі від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-14#Text>
4. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0762-14#n2>
5. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних шляхів – обтурації стороннім тілом» від 16.06.2014. 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0763-14#n2>
6. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим без свідомості» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0777-14#n2>
7. Наказ МОЗ України «Порядок надання психологічної підтримки постраждалим при надзвичайній ситуації» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0766-14#Text>

8. Наказ МОЗ України «Порядок проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0752-14#Text>
9. Наказ МОЗ України «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах». Порядок від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#Text>
10. Домедична підготовка : навч. посіб. / [кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін.]; МБС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 176 с. ISBN 978-966-610-247-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10716>
11. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус; МБС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми: видав.-вироб. підприємство «Мрія», 2020. 148 с. ISBN 978-966-473-273-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10680>

Додаткова

1. Білоус Т.Л. Підвищення професійної діяльності у надзвичайних ситуаціях працівників органів внутрішніх справ України. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: Матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2019 р., м. Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 184–186. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6618/Pravova%20nauka%20i%20derzhavotvorennia%20v%20Ukraini%20v%20konteksti%20pravovoi%20intehratsii_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. URL: <http://leg.co.ua/.../instrukciya-schodo-nadannya-dolikarnyanoyi-dopomogi-poterpilim.html>
2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Тема №9

Семінарське заняття № 9. Домедична допомога при інших невідкладних станах.

Навчальна мета заняття: ознайомити студентів з іншими невідкладними станами, їх клінічними ознаками; розглянути алгоритм надання ДД при екстрених пологах.

Час проведення 2 години

Навчальні питання:

1. Інфаркт міокарда, гостра коронарна недостатність, інсульт, клінічні ознаки патологічних станів, надання домедичної допомоги.
2. Цукровий діабет, коми при цукровому діабеті.
3. Захворювання, які об'єднані поняттям «гострий живіт».
4. Бронхіальна астма.
5. Гіпертонічний криз, прояви, допомога.
6. Анафілактичний шок, набряк Квінке.
7. Екстрені пологи.

Методичні вказівки

Початок заняття необхідно розпочати з постановки проблемних питань по темі. Також звертається увага студентів на окремі питання, які необхідно розкрити під час виступів на занятті.

Розглядаючи перше питання, необхідно звернути увагу на такі патологічні стани, як інфаркт міокарда, гостра коронарна недостатність, інсульт, епілепсію, знати їх клінічні ознаки та як правильно надавати допомогу.

Відповідаючи на друге питання, студенти повинні знати клінічні ознаки такої хвороби, як Цукровий діабет, та вміти надавати допомогу при різних діабетичних комах.

При розкритті третього питання необхідно знати клінічні ознаки захворювань, які об'єднані поняттям «гострий живіт».

Відповідаючи на питання, студенти повинні правильно діагностувати патологічні стани та правильно надавати долікарську допомогу.

Розглядаючи сьоме питання, необхідно знати ознаки початку пологової діяльності, надання домедичної допомоги в разі екстрених пологів і правильне транспортування породіллі.

Порядок проведення заключної частини заняття рекомендується через аналіз та узагальнення та закріплення вивченого матеріалу, пояснення домашнього завдання, розкриття питань на самостійну роботу.

Теми рефератів:

1. Бронхіальна астма.
2. Епілепсія.
3. Захворювання, об'єднані терміном «гострий живіт».

Література:

1. Закон України «Про екстрену медичну допомогу» від 05.07.2012 № 5081-VI // Відомості Верховної Ради України від 26.07.2013. № 30, стор. 1599, стаття 340. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17#Text>
2. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України від 09.10.2015 2015 р., № 40-41, с. 1970, стаття 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
3. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник

- України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-14#n41>
4. Наказ МОЗ України Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при серцевому нападі від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-14#Text>
  5. Наказ МОЗ України Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження живота від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0755-14#Text>
  6. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на інсульт» від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0756-14#Text>
  7. Наказ МОЗ України «Порядок надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних шляхів – обтурації стороннім тілом» від 16.06.2014. 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0763-14#n2>
  8. Наказ МОЗ України «Порядок проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора від 16.06.2014 № 398 // Офіційний вісник України від 01.08.2014. 2014. № 59, стор. 54, стаття 1621, код акту 73267/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0752-14#Text>
  9. Домедична підготовка : навч. посіб. / [кол. авт.: В. В. Кікінчук, С. О. Книженко, Т. І. Савчук та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 176 с. ISBN 978-966-610-247-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10716>
  10. Білоус Т. Л. Долікарська допомога: навч. посіб. / Т. Л. Білоус; МВС України, Сумс. філ. Харків. нац. ун-ту внутр. справ. Суми: видав.-вироб. підприємство «Мрія», 2020. 148 с. ISBN 978-966-473-273-1. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10680>

Додаткова

1. Білоус Т. Л. Вегето-судинна дистонія – проблема студентської молоді. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 травня 2021 року, м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2021. с. 129–131. URL: https://sumy.univd.edu.ua/files/conference/conference_teacher_2021.pdf
2. Білоус Т.Л. Підвищення професійної діяльності у надзвичайних ситуаціях працівників органів внутрішніх справ України. Правова наука і державотворення в Україні в контексті правової інтеграції: Матеріалів XII Міжнародної науково-практичної конференції (24-25 травня 2019 р., м.

Суми) / Сумська філія ХНУВС. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2019. С. 184–186.

URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6618/Pravova%20nauka%20i%20derzhavotvorennia%20v%20Ukraini%20v%20konteksti%20pravovoi%20intehratsii_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. URL: <http://leg.co.ua/.../instrukciya-schodo-nadannya-dolikarnyanoyi-dopomogi-poterpilim.html>
2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>